

LEVENSLIJN

DE KRUISTOCHTEN

De levenslijn is een interessante werkvorm, een werkvorm die verder gaat dan alleen maar het (re)produceren van een tijdlijn. Ook al bestaat de levenslijn ook uit historische gebeurtenissen en een tijdlijn, toch wordt in deze opdracht de tijdlijn levend omdat leerlingen zich moeten inleven in een of meerdere historische personages. Vervolgens geven de leerlingen per gebeurtenis aan wat de personages van die gebeurtenis vinden. Dit doen ze door op een tijdlijn in de vorm van een assenstelsel (de levenslijn) een waardering (van plus vijf tot min vijf) bij die gebeurtenis te plaatsen.

De levenslijn laat leerlingen:

- betekenis geven aan historische gebeurtenissen
- verbanden en samenhangen ontdekken
- de dimensie 'tijd' ervaren
- de rode draad uit een historische periode halen
- gebeurtenissen vanuit verschillende gezichtspunten interpreteren
- standpunten beargumenteren
- meningen en argumenten van anderen wegen

Onderwerp	De kruistochten
Activiteit	Leerlingen verplaatsen zich in het leven van een christen en een moslim. Van hun bevindingen tekenen ze een grafiek.
Tijdsduur	De werkvorm duurt 50 minuten, inclusief nabespreken
Beginsituatie	Niveau: onderbouw havo/vwo In de klas zijn de kruistochten tijdens de lessen behandeld
Instrueren	Wat: vandaag gaan we nog een keer naar de kruistochten kijken Hoe: we kijken hoe een christen en een moslim reageerden op de belangrijkste gebeurtenissen tussen 610 en 1492. Waarom: met deze werkvorm leer je de belangrijkste jaartallen. Tevens leer je begrijpen waarom mensen in die tijd op een bepaalde manier gereageerd hebben
Uitvoeren	Iedere leerling krijgt een instructie- en een invulblad. Laat de leerlingen in tweetallen de grafiek maken
Nabespreken	Wat: wat zijn de opvallende jaartallen en gebeurtenissen? Hoe: praat met leerlingen over hun aanpak. Hoe hebben ze het gedaan? Waarom op die manier? Waarom: vraag aan de leerlingen wat ze in de les hebben geleerd? Wat was er anders aan deze manier van werken?

Literatuurverwijzingen:

- Havekes, H. (red.), *Geschiedenis doordacht: Actief Historisch Denken 2* (Boxmeer, 2005).
- Fisher, P. (red.), *Thinking Through History* (Londen, 2000).
- Vries, J. de (red.), *Actief Historisch Denken: Opdrachten voor activerend geschiedenisonderwijs* (Boxmeer, 2004).

Deze werkvorm is volledig tot stand gekomen om geschiedenisdocenten te inspireren activerende didactiek toe te passen in hun lessen. Mocht u van mening zijn dat in deze specifieke werkvorm content gebruikt is waarover u copyright beschikt, kunt u zich wenden tot de beheerder van de website.

LEVENSLIJN

DE KRUISTOCHTEN

In de elfde eeuw zag de paus zich genoodzaakt het christelijke volk toe te spreken. In zijn toespraak zei hij het volgende: 'Vanuit de omgeving van Jeruzalem heeft zich een vreselijk verhaal verspreid. Een vervloekt volk is de landen van de christenen binnengevallen en heeft deze met het zwaard, plundering en vuur aangevallen.' De paus bedoelde hiermee dat moslims christenen hadden aangevallen. Daarom moesten de christenen samen naar Jeruzalem trekken om daar de moslims te verdrijven. In deze werkvorm ga je kijken hoe de relatie tussen christenen en moslims in de vroege en late middeleeuwen eruitzag.

Wat moet je precies doen?

- Op de volgende pagina staan een aantal jaartallen en bijbehorende gebeurtenissen. Lees ze eerst allemaal door;
- Vraag jezelf af hoe de hoofdpersonen, een christen en een moslim, op elke gebeurtenis gereageerd zouden hebben. Heel erg blij is +5, neutraal is 0 en niet blij is -5, maar alles er tussenin is ook mogelijk;
- Zet een punt of een kruisje in de grafiek. Neem voor de christen de kleur **rood** en voor de moslim **blauw**.
- Als je alle jaartallen hebt gehad, verbind je de punten met elkaar. Zo krijg je een rode levensgrafiek van de christen en een blauwe levensgrafiek van de moslim.

De gebeurtenissen

610	Mohammed geeft eindelijk toe aan de engel die gestuurd is door Allah. Vanaf nu is Mohammed de profeet van de moslims. Hij gaat het geloof verspreiden onder grote groepen ongelovigen. Hij heeft erg veel succes
632	Mohammed was erin geslaagd een groot gebied islamitisch te maken. Christenen die in deze gebieden woonden werden als <i>dhimmi</i> gezien: ze werden gerespecteerd, maar waren wel minderwaardig. Zo kregen ze de slechtste banen en mochten ze niet trouwen met moslims
637	de stad Jeruzalem wordt veroverd door de moslims. Het is voor hen een belangrijke stad omdat, in een wondere nachtreis, Mohammed op een ezel vanuit Mekka naar Jeruzalem is getrokken en daar naar de hemel is opgestegen. Al snel werd hier dan ook een moskee gebouwd. Christenen mogen de heilige stad nog wel bezoeken
732	in het midden van Frankrijk lukt het de christelijke koning van het Frankische Rijk Karel Martel de aanvallen van moslims tegen te houden. Deze slag bij Poitiers zorgde ervoor dat de moslims zich alleen in Spanje en Portugal vestigden
802	Karel de Grote krijgt bezoek van Haroen al-Rasjid, de baas van Bagdad. Als geschenk had hij onder meer apen bij zich, verschillende soorten balsems, specerijen en zalven. Toch had Karel maar oog voor één cadeau, namelijk een olifant met de naam Aboel Abass
850	Spanje was inmiddels veroverd door de moslims. De christelijke monnik Perfectus werd door een aantal moslims gevraagd wie de grootste profeet was: Mohammed of Jezus?

- Vol overtuiging besloot hij Mohammed uit te maken voor ongelovige, perverseling en heiden. Perfectus werd gearresteerd en onthoofd
- 912 de stad Cordoba wordt de hoofdstad van het islamitische Spanje. In deze stad komt een grote bibliotheek tot stand. In deze bibliotheek wordt ook alle kennis en wetenschap van de oude Grieken en Romeinen bewaard. Deze kennis was in Europa kwijtgeraakt, maar door de moslims weer teruggebracht
- 1071 een nieuwe groep agressieve moslims, de Seldsjoeken, besluit om alle christenen die Jeruzalem willen bezoeken (als pelgrims) tegen te houden. Zij werden op grote schaal beroofd, verkracht en vermoord
- 1096 paus Urbanus II reageert geschrokken op het nieuws dat Jeruzalem niet meer vrij te bezoeken is door christenen. Hij hoort ook wat er met de pelgrims gebeurt. Hij besluit om die reden op te roepen tot een kruistocht: christenen moeten naar Jeruzalem trekken om de stad te bevrijden van de moslims en in te nemen
- 1099 het lukt de kruisvaarders om Jeruzalem te veroveren op de moslims. Op grote schaal worden er moslims door christenen vermoord of verkocht als slaaf. Alle islamitische heiligdommen worden door de kruisvaarders gesloopt
- 1187 een aanval van moslims, onder leiding van Saladin, op Jeruzalem lukt De Engelse koning Richard Leeuwenhart hoopte de strijd tegen Saladin en zijn leger te kunnen winnen. Dit lukte echter niet. Wel zorgde Leeuwenhart ervoor dat Saladin voortaan christelijke pelgrims in Jeruzalem zou toelaten
- 1202 in de vierde poging van de christenen om Jeruzalem te veroveren op de moslims wilden de christenen ook een aantal handelssteden op weg naar Jeruzalem veroveren. Op grote schaal werden er steden geplunderd. De kruisvaarders haalden veel rijkdommen binnen, maar Jeruzalem werd nooit gehaald
- 1492 het lukt christenen om de moslims uit Europa te verdrijven. De laatste moslims worden in dit jaar uit Spanje verdreven. Het land wordt weer volledig christelijk

LEVENSLIJN

DE KRUISTOCHTEN

Beantwoord na het in tweetallen maken van de levenslijnen, onderstaande vragen individueel.

1. De christen en moslim waren op een aantal momenten samen blij. Noem twee van deze momenten. Noteer naast het jaartal ook de gebeurtenis.

2. De christen was op een aantal momenten blij, terwijl de moslim boos was. Noem één van die momenten. Noteer naast het jaartal ook de gebeurtenis.

3. De moslim was op een aantal momenten blij, terwijl de christen boos was. Noem twee van die momenten. Noteer naast het jaartal ook de gebeurtenis.

4. Sommige historici zijn ervan overtuigd dat de slag bij Poitiers 'een grote impact had kunnen hebben op Europa.' Leg uit wat zij hiermee bedoelen.

5. Op religieus vlak zijn veel Europeanen lange tijd erg boos en bang geweest voor de moslims. Na de middeleeuwen waren veel Europeanen de moslims op cultureel vlak juist erg dankbaar. Leg dit uit.

6. Leg uit dat de Eerste Kruistocht op korte termijn erg succesvol was, maar op lange termijn niet.

7. In 1202 trekt een grote groep kruisvaarders naar Jeruzalem. Zij komen daar echter nooit. Ze besluiten juist rijke handelssteden in Oost-Europa aan te vallen en te plunderen. Zij halen hier veel rijkdommen vandaan. Hoe denk je dat de paus hierop reageerde?
